

VOORSTEL AAN DE GEMEENTERAAD

Afdeling/team: Ontwikkeling / REAL
Portefeuillehouder: H. Zwiep en K. Smidt

Registratienummer: 68244-2025:764589

Onderwerp:

Visie verkeersstructuur Borger-West en wijziging komgrens Borger

Voorgestelde beslispunten:

1. De Integrale visie op de verkeersstructuur Borger-West vast te stellen.
2. Het integrale maatregelenpakket, zoals opgenomen in hoofdstuk 3 en 4 van de Integrale visie op de verkeersstructuur Borger-West, vast te stellen.
3. De bebouwde kom van Borger vast te stellen conform de situatietekening zoals weergegeven op de bijgevoegde kaart Komgrens Borger.

Bevoegdheid raad

Het is de bevoegdheid van uw raad om beleidsmatige kaders vast te stellen. Daarom wordt deze integrale visie op de verkeersstructuur Borger-West ter vaststelling aan u voorgelegd en stellen wij uw raad voor om in te stemmen met het integrale maatregelenpakket conform het voorkeursscenario verkeersstructuur. Een van de maatregelen betreft het opnieuw vaststellen van een bebouwde komgrens. Dit is eveneens een raadsbevoegdheid. Doordat deze maatregel direct voortvloeit uit de vast te stellen integrale visie op de verkeersstructuur Borger-West is de vaststelling van de nieuwe komgrens van Borger ook in dit voorstel meegenomen.

Inleiding

Al geruime tijd wordt gewerkt aan de ontwikkeling van de nieuwe wijk Daalkampen, ten westen van de N34 en ten zuiden van de N374. Fase 2 van deze ontwikkeling is nagenoeg afgerond en fase 3 is inmiddels volop in aanbouw. Daarnaast wordt gewerkt aan de planvorming van woningbouw op de Koesteeg locatie, ook ten westen van de N34 en ten noorden van de N374. Stedenbouwkundig en verkeerskundig heeft dit consequenties, bijvoorbeeld waar het gaat om de beoogde ontsluitingsstructuur.

Ten behoeve van de afronding van de wijk Daalkampen en verdere ontwikkeling van de Koesteeg locatie is BonoTraffics gevraagd een verkeersstructuur voor dit deel van Borger op te stellen. In het gebied ligt naast een (toekomstige) gemeentelijke wegenstructuur ook een provinciale wegenstructuur. De opdracht voor het opstellen van de verkeersstructuur is in afstemming met de provincie verleend en de provincie heeft het onderzoek medegefinancierd.

De rapportage is door BonoTraffics opgesteld vanuit een brede insteek. Niet alleen een puur verkeerskundige insteek. Er worden daardoor in het rapport van BonoTraffics voorstellen gedaan op basis van een bredere belangenafweging.

Eén van de punten die terugkomt in de rapportage is het wijzigen van de bebouwde komgrens. Het opnieuw vaststellen van een bebouwde komgrens is een raadsbevoegdheid. Doordat deze maatregel direct voortvloeit uit de vast te stellen integrale visie op de verkeersstructuur Borger-West is deze vaststelling ook in dit voorstel meegenomen.

Beoogd effect

Een toekomstbestendige verkeersstructuur voor Borger-West die bijdraagt aan de verkeersveiligheid, bereikbaarheid en leefbaarheid in Borger. Daarnaast biedt de verkeersstructuur duidelijke kaders voor de verdere uitwerking van de beoogde verkeersmaatregelen en maakt het de planontwikkeling van de Koesteeg locatie mogelijk.

Relatie met het bestuursprogramma

Het voorstel heeft raakvlakken met de urgent maatschappelijke opgave wonen uit het bestuursprogramma 2022-2026.

Argumenten

1.1 De gemeenteraad is bevoegd om kaders vast te stellen voor de verkeersstructuur van Borger-West.

De integrale visie op de verkeersstructuur Borger-West bevat beleidsmatige kaders voor de toekomstige inrichting van het gebied. Door deze visie vast te stellen, geeft de raad richting aan de verdere planvorming en uitvoering van verkeersmaatregelen in Borger-West en maakt het woningbouw op de Koesteeg locatie mogelijk. De visie is opgesteld in samenwerking met de provincie Drenthe en verkeersadviesbureau BonoTraffics, en vormt een integraal afwegingskader waarin verkeersveiligheid, bereikbaarheid, leefbaarheid en ruimtelijke ontwikkeling zijn meegenomen.

2.1 Het integrale maatregelenpakket binnen het voorkeursscenario is gebaseerd op een zorgvuldige afweging van belangen.

Samen met de provincie Drenthe en BonoTraffics zijn alle voors en tegens van de aspecten in de rapportage naast elkaar gezet. In een zorgvuldige afweging zijn gezamenlijk keuzes gemaakt om te komen tot een integrale rapportage inclusief verkeersmaatregelen. Dit betreft een integraal maatregelenpakket dat is uitgewerkt in nauwe samenwerking met de provincie Drenthe. Door dit pakket vast te stellen, besluit de raad formeel tot uitvoering van de samenhangende maatregelen zoals daarin beschreven.

2.2 Het integrale maatregelenpakket biedt een samenhangende oplossing voor de verkeersstructuur van Borger-West.

In het voorkeursscenario verkeersstructuur is een integraal pakket aan maatregelen opgenomen. Op hoofdlijnen gaat het daarbij om:

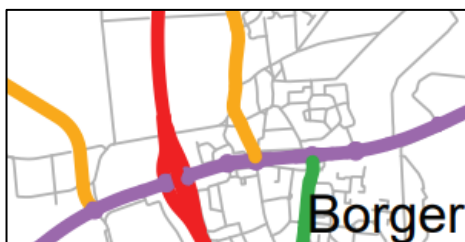
- Aanleg rotonde ontsluiting Koesteeglocatie met N857 en Turfmaadsweg;
- Aanleg fietsstraat IJzertijdstraat Daalkampen;
- Afsluiten aansluiting IJzertijdstraat op de N374 (m.u.v. van de brandweer en ambulancezorg);
- Afsluiten Koesteeg ten oosten van de N34 voor doorgaand gemotoriseerd verkeer (m.u.v. hulpdiensten) en inrichten van de Koesteeg en het Nuisveen als een erftoegangsweg, 30 km/u;
- Inrichten van de N857 en de N374 binnen de voorgestelde gewijzigde bebouwde komgrenzen als een gebiedsontsluitingsweg, 50 km/u.

Met deze maatregelen ontstaat een toekomstbestendige ontsluiting voor de wijk Daalkampen en de Koesteeg locatie. Hierbij is ook rekening gehouden met de planontwikkelingen voor de Hub in Borger, de ontwikkeling van het Drentse netwerk van doorfietsroutes en de ontsluiting van het Bedrijventerrein Aan de Strengen. Door uitvoering te geven aan het integrale maatregelenpakket zal de verkeersveiligheid en de kwaliteit en bereikbaarheid van wegen en fietspaden verbeteren. Ook wordt concreet invulling gegeven aan een deel van de doorfietsroute Borger-Exloo-Valthe-Emmen en houden we rekening met de mogelijke toekomstige ontwikkeling van een doorfietsroute richting Rolde en Assen.

2.3 Afsluiting van de Koesteeg, ten oosten van de N34, vergroot de verkeersveiligheid en behoudt een goede doorstroming.

Beoogd is om een knip aan te brengen in de Koesteeg ten oosten van de N34 waardoor doorgaand gemotoriseerd verkeer. Deze afsluiting draagt bij aan een veiligere en leefbaardere omgeving. Fietzers en voetgangers krijgen hierdoor meer ruimte hetgeen aansluit bij het beleid om langzaam verkeer te stimuleren. De afsluiting van de Koesteeg voor doorgaand gemotoriseerd verkeer voorkomt dat deze route als sluiproute wordt gebruikt.

Dit verkeer wordt hiermee verplicht gebruik te maken van de gewenste route via de N374. Op onderstaande uitsnede van de wegencategorisering in het GVVP is deze gewenste route aangegeven met de oranje en paarse lijnen.

Uit verkeersanalyses blijkt dat het aantal voertuigen dat momenteel gebruik maakt van de Koesteeg beperkt is. Deze analyses zijn gemaakt op basis van verkeersmodellen. Om deze verder te onderbouwen met praktijkgegevens zijn er rondom de Koesteeg locatie en het centrum van Borger op verschillende locaties telsingangen gelegd en camera's geplaatst om de verkeersstromen in beeld te brengen. Uit de modelmatige berekeningen gecombineerd met de uitkomsten van de tellingen is gebleken dat door het afsluiten van de Koesteeg de toename voor het zowel het drukste uur in de ochtendspits, als het drukste uur in de avondspits neerkomt op minder dan 1 extra motorvoertuig per minuut. De afsluiting zal daardoor niet leiden tot verkeersopstoppen in of rondom het centrum van Borger. De omliggende infrastructuur heeft voldoende capaciteit om het verkeer op te vangen zonder dat dit leidt tot grote omrijdtijden of knelpunten, ook waar het de ochtend- en avondspits betreft. De bereikbaarheid van Borger blijft hiermee dus gewaarborgd.

2.4 Afsluiting van de Koesteeg geeft landbouwverkeer meer ruimte en veiligheid.

Het afsluiten van de Koesteeg voor doorgaand gemotoriseerd verkeer biedt ook voordelen voor het landbouwverkeer. De route Koesteeg-voormalige N34-Holtakkersweg wordt gebruikt door agrariërs en loonbedrijven om de percelen ten noorden van Borger te bereiken. Door de afsluiting wordt de weg minder druk en kunnen landbouwvoertuigen zonder hinder van gemotoriseerd verkeer over de Koesteeg rijden. Dit vermindert risico's op gevaarlijke situaties en vergroot de verkeersveiligheid voor zowel agrariërs als andere weggebruikers.

2.5 De afsluiting van de Koesteege belemmert de hulpdiensten niet in hun bereikbaarheid.

De Koesteege is geen primaire aanrijroute voor brandweer, ambulance of politie. De afsluiting heeft daardoor geen negatieve gevolgen voor de aanrijtijden van de hulpdiensten. Bovendien wordt de afsluiting zodanig vormgegeven dat bij calamiteiten toegang altijd mogelijk blijft, bijvoorbeeld door uitneembare of verplaatsbare afsluitelementen waarover de hulpdiensten beschikken. Dit is afgestemd met de betrokken diensten.

3.1 Het wijzigen van de bebouwde komgrens is een gevolg van de ingezette ontwikkeling

Doordat de bebouwing van Borger in de loop van de jaren naar het westen opschuift is een logisch gevolg dat ook de bebouwde komgrens opschuift. Hierbij wordt aangesloten bij de beleving van de weggebruiker, namelijk een bebouwde kom bij veel bebouwing en geen bebouwde kom bij weinig bebouwing.

Daarnaast draagt de wijziging van de komgrens – gekoppeld aan de gewenste maximumsnelheden en weginrichting – bij aan een veiligere verkeersomgeving, vooral voor fietsers en voetgangers. Dit komt de leefbaarheid in de nieuwe en bestaande wijken ten goede.

3.2 De maximum snelheden blijven aansluiten bij het gemeentelijk beleid

De wijziging van de bebouwde kom is mogelijk binnen de beleidskaders en uitgangspunten van het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan (GVVP). De provinciale wegen zijn gebiedsontsluitingswegen. Op deze wegen zijn een maximum snelheid van 80 km/u buiten de bebouwde kom en 50 km/u binnen de bebouwde kom van toepassing. Conform het GVVP zullen de provinciale wegen die binnen de bebouwde komen liggen een maximum snelheid van 50 km/u krijgen. De provincie Drenthe, de eigenaar van deze wegen, is hiermee akkoord.

Kanttekeningen

1.1 De autobereikbaarheid van de ondernemers aan de IJzertijdstraat neemt iets af door het opheffen van de aansluiting van de IJzertijdstraat op de N374

Door het opheffen van de aansluiting van de IJzertijdstraat op de N374 neemt de autobereikbaarheid van de aan de IJzertijdstraat gevestigde ondernemers met hooguit een minuut af voor verkeer komend vanaf de N34. Hierbij is ook specifiek aandacht gevraagd voor de spoedeisend verkeer in verband met de verleende zorg door met name de huisarts. De betreffende ondernemers hebben daarom aangegeven geen voorstander te zijn van deze maatregel.

In de huidige situatie is het gebruik door verkeer van deze aansluiting echter beperkt en maakt het autoverkeer van en naar de wijk Daalkampen primair gebruik van de toegang via de rotonde naar de Poolse Bevrijderslaan. Op basis van een afweging van betrokken belangen, is geconcludeerd dat het opheffen van de aansluiting de voorkeur heeft. In de rapportage is nader toegelicht waarom de voordelen hiervan groter zijn dan de nadelen. Daarnaast is bij het ontwerp van het Esdal college en de aanleg van het parkeerterrein van het Esdal college rekening gehouden met de situatie waarin de aansluiting IJzertijdstraat is opgeheven. De nieuwe bewoners van de laatste ontwikkelfase van de wijk Daalkampen zijn bij de aankoop van hun grond voor de bouw van hun woning op de hoogte gebracht van dit waarschijnlijke scenario.

1.2 Vanuit de agrarische sector is de zorg geuit dat de ontsluiting van de nieuwe woonwijk op de Koesteeg locatie via het Nuisveen kan leiden tot conflicten met het landbouwverkeer

Enkele agrarische bedrijven uit de omgeving van de Koesteeg locatie maken gebruik van de wegen rondom de nieuw te ontwikkelen woonwijk. Zij zien mogelijke knelpunten voor hun sector. Bijvoorbeeld waar het gaat om knelpunten die ontstaan door het parkeren op of langs de openbare weg. Hierover is ook het gesprek gevoerd met vertegenwoordigers vanuit de agrarische sector en dorpsbelangen Borger over de agrarische verkeersstromen vanuit Borger-West naar de gebieden ten noorden van Borger. Ambtelijk is geconstateerd dat de maatregelen die thans in de visie op de verkeersstructuur Borger-West zitten geen extra obstakel vormen voor het landbouwverkeer.

Bij de kruispunten op het Nuisveen/Koesteeg komen verschillende verkeersstromen samen. Bij nadere uitwerking van deze kruispunten zal rekening gehouden worden met de verschillende verkeerscategorieën, beleidsuitgangspunten, verkeersintensiteiten, zichthoeken, etc.

Financiën

De kosten voor het uitvoeren van de voorgestelde maatregelen worden geschat op €475.000. Een deel van deze maatregelen maakt onderdeel uit van de grondexploitatie voor de Koesteeg-locatie en zal hierin dekking vinden. Deze grondexploitatie moet nog door de gemeenteraad goedgekeurd worden. Een ander deel van de kosten zal dekking vinden vanuit subsidies. De toegekende WBI-subsidie vanuit het rijk voorziet ook in een gedeeltelijke financiële dekking voor de uit te voeren maatregelen.

De maatregelen die in de wijk Daalkampen uitgevoerd moeten worden, kunnen betaald worden vanuit de lopende grondexploitatie. Voor de aanleg van de fietsstraat is extra geld nodig. Deze kan niet gedekt worden uit de lopende grondexploitatie. De provincie Drenthe heeft hiervoor de subsidieregeling *Subsidie Fietsagenda 2023-2026* beschikbaar. Er is een aanvraag ingediend voor deze subsidie en de subsidie is inmiddels toekend. Hierdoor is er ook financiële dekking ontstaan voor de uitvoering van de fietsstraat.

Participatie

Zowel in de bestaande wijk Daalkampen als de nieuw te ontwikkelen wijk op de Koesteeg-locatie heeft de gemeente veel ingezet op participatie. Zowel fysieke bijeenkomsten als digitale enquêtes zijn middelen geweest die de gemeente vanaf 2021 heeft ingezet om bewoners mee te nemen in de voorgestelde maatregelen. Hierbij zijn de thema's die terugkomen in de integrale visie op de verkeersstructuur Borger-West voorgelegd en besproken. Zo is op meerdere momenten gesproken met de ondernemers van de IJzertijdstraat. Is de wijziging van de bebouwde komgrens en afsluiting van de Koesteeg voor gemotoriseerd verkeer meegenomen in de bijeenkomsten over de Koesteeg-locatie. Is met bewonersgroepen en individuele bewoners van Daalkampen tijdens meerdere informatieavonden gesproken over de (toekomstige) verkeerssituatie, hebben gesprekken plaats gehad met Dorpsbelangen Borger, etc. Niet alle wensen van de bewoners en ondernemers zijn en kunnen worden overgenomen. Wel zijn ze zorgvuldig tegen andere belangen afgewogen.

In kanttekening 1.2 is aangegeven dat enkele agrariërs, die gebruik maken van de infrastructuur rondom de Koesteeg locatie, hun zorgen over het plan hebben geuit. Zoals hierboven al benoemd is er, in het kader van de totstandkoming van de integrale visie op de verkeersstructuur Borger-West, intensief ingezet op participatie en communicatie met alle betrokkenen. Waaronder ook de agrariërs sector rondom de Koesteeg locatie.

Op donderdag 5 juni 2025 zou de integrale visie op de verkeersstructuur Borger-West besproken worden in de raad. Tijdens die vergadering heeft het college het voorliggende raadsvoorstel teruggetrokken vanwege signalen uit de agrarische sector dat hun belangen niet voldoende meegewogen zouden zijn.

Gedurende het proces van de totstandkoming van de integrale visie zijn er tussen december 2024 en heden meerdere gesprekken met de betreffende agrariërs gevoerd. Deze gesprekken hebben zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau met de medewerkers van de gemeente en de provincie Drenthe plaats gevonden. De zorgen, wensen en bezwaren van de agrariërs zijn hierin uitgebreid besproken. Daarbij is uitgebreid stilgestaan bij eventuele knelpunten die de sector voorziet.

Genoemd door de agrariërs zijn onder meer:

- De menging van landbouwverkeer met wijkverkeer en fietsers op het Nuisveen;
- Zorgen over geparkeerde auto's op het Nuisveen en vrachtwagens op de Turfmaadsweg;
- De wens om landbouwverkeer te scheiden via een bypass of aparte landbouwoversteek op de N857;
- De wens om de komgrens verder noordelijk te verplaatsen;
- Vrees voor klachten van nieuwe bewoners over geluid en landbouwverkeer.

Na de raadsvergadering van donderdag 5 juni 2025 is nogmaals ambtelijk en bestuurlijk met de agrariërs gesproken. Zowel medewerkers en het bestuur van de gemeente als van de provincie Drenthe waren hierbij aanwezig. Vanuit de agrarische sector kwamen geen nieuwe standpunten naar voren.

De gemeente heeft bovenstaande punten nogmaals zorgvuldig laten analyseren door verkeersadviesbureau BonoTraffics en dit besproken met de provincie Drenthe. Uit de onderzoeken blijkt dat de bestaande infrastructuur voldoende capaciteit heeft om het extra verkeer te verwerken en dat de voorgestelde maatregelen in de visie verkeerskundig verantwoord en toekomstbestendig zijn. Bij het ontwerp van de kruispunten en de doorfietsroute wordt nadrukkelijk rekening gehouden met overzicht en veiligheid, juist ook voor landbouwverkeer. In de gesprekken met de agrariërs is steeds aangegeven dat de belangen van de agrarische sector zorgvuldig worden meegewogen, maar dat er een bredere afweging plaatsvindt tussen verkeersveiligheid, leefbaarheid, bereikbaarheid, financiën en de toekomstige ontwikkeling van Borger-West.

De provincie Drenthe heeft in een formele brief, datum 18 september 2025, bevestigd dat zij volledig achter de integrale verkeersvisie staat. Daarbij zijn ook de alternatieve voorstellen van de agrarische sector door de provincie Drenthe beoordeeld. De provincie Drenthe ziet hierin echter geen meerwaarde. Belangrijkste overwegingen van de provincie Drenthe hierbij zijn:

- Het realiseren van een aparte landbouwoversteek op de N857 schept een nieuw conflict- en onveiligheidspunt vlakbij de geplande rotonde;
- Een dergelijke voorziening past niet binnen de functie van de provinciale weg en kan een precedent scheppen voor andere locaties;
- De rotonde op de N857/Nuisveen is juist gekozen vanwege de bewezen veiligheid en capaciteit;
- Knelpunten door parkeren op Nuisveen of Turfmaadsweg kunnen via beheer- en handhavingsmaatregelen worden opgelost, zonder de structuur aan te passen.

Daarmee is bestuurlijk en juridisch bevestigd dat het voorkeurscenario zoals vastgelegd in de verkeersvisie overeind blijft. Wel hebben de gemeente en de provincie Drenthe toegezegd om in de nadere uitwerking oog te houden voor praktische oplossingen. De volgende zaken zullen wij in ieder geval uit gaan voeren:

- Het doortrekken van de reeds aanwezige geluidswal langs de N857 (Rolderstraat) tegenover Weco de Hondsrug;
- Het inrichten en beschikbaar stellen van de Holtakkersweg als landbouwroute uitsluitend voor agrarisch verkeer;
- Het verbreden van de Turfmaadsweg aan de westzijde van de Strengen (deel noord-zuid) met grasbetonstenen voor een betere doorgang van het agrariërs verkeer.

Ook zullen de agrariërs tijdens het vervolgtraject betrokken blijven bij onder andere het ontwerp van de kruispunten en de doorfietsroute. Wanneer tijdens dit vervolgtraject knelpunten ontstaan dan handelen we daarop als gemeente. Dit zullen we doen in overleg met de agrariërs en, indien nodig, met de provincie Drenthe. Ook na afronding van de werkzaamheden zal de gemeente van tijd tot tijd contact opnemen met de agrariërs om de effecten van de aanpassing te evalueren.

Communicatie

Het besluit tot het vaststellen van de nieuwe bebouwde komgrens wordt gepubliceerd. Hiervoor geldt een bezwaar- en beroepsmogelijkheid. Mocht dat proces toch leiden tot het niet aanpassen van de bebouwde komgrens, dan zullen de verkeersmaatregelen hierop aangepast moeten worden. Dit geldt ook voor de procedure tot onttrekking van de openbaarheid van een stukje IJzertijdstraat tussen het Esdal college en de brandweer.

Deze onttrekkingsprocedure wordt opgestart nadat de gemeenteraad de integrale visie op de verkeersstructuur Borger-West heeft vastgesteld. Ook worden de vastgestelde uitgangspunten meegenomen in de komende participatieprocessen, informatiebijeenkomsten en berichtgevingen voor de verdere ontwikkeling van Daalkampen en de Koesteeg locatie.

Uitvoering

Nadat uw raad de integrale visie op de verkeerstructuur Borger-West en de nieuwe komgrens heeft vastgesteld worden in hoofdlijnen de volgende stappen doorlopen:

- Verkeersbesluitprocedure wordt opgestart voor wijzigen maximum snelheid naar 30 km/u op de erftoegangswegen (woonstraten) in de Koesteeg locatie en Daalkampen. Ook wordt het regelen van de voorrang op het 50 km/u-deel van de Poolse Bevrijderslaan en het wijzigen van de Koesteeg (tussen Koesteeg 11 en de N34) naar het fietspad meegenomen in deze procedure. De wijze van fysieke afsluiting van de Koesteeg wordt nader uitgewerkt. De verkeersbesluiten worden in mandaat, namens het college, genomen. Op het verkeersbesluit is bezwaar en beroep mogelijk.
- De procedure voor onttrekking aan de openbaarheid wordt opgestart om het weggedeelte van de IJzertijdstraat achter de brandweer te onttrekken aan de openbaarheid. Hierop is bezwaar en beroep mogelijk.
- De te nemen verkeersmaatregelen worden samen met provincie Drenthe nader uitgewerkt, aanbesteed en gerealiseerd.

Bijlage(n)

1. Integrale visie op de verkeersstructuur Borger-West
2. Situatietekening komgrens Borger
3. Bevestiging voorkeur provincie Drenthe verkeersstructuur Koesteeglocatie
4. Raadsbesluit

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Borger-Odoorn,
de secretaris, de burgemeester,

E.W. Bennema

mr. J. Seton